

Kmečki glas

Sreda, 7. Maj

IZVOZ ZNANJA

Po podatkih Zbornice kmetijskih in živilskih podjetij je bilo leta 2006 v Sloveniji v rabi 490.300 hektarjev kmetijske zemlje, v kmetijstvu pa je bilo zaposlenih 88.900 ljudi. Istega leta je v državi delovalo 441 živilskih podjetij, ki so skupaj zaposlovala 16.669 ljudi. Živilska industrija je bila 17,7-odstotno izvozno usmerjena. V zadnjem letu so se te številke zagotovo že spremenile, žal predvsem v številu zaposlenih, ki se s krčenjem in opuščanjem posameznih programov zmanjšuje.

Istočasno pa številna slovenska podjetja, med njimi tudi živilska, z lastnimi naložbami uspešno prodirajo na trge držav nekdanje Jugoslavije. Razlogov za to je več, večina je povsem pragmatičnih: dolgoročno načrtovan dobiček. Hrvaška, Bosna in Hercegovina, Srbija in Makedonija so trenutno res obubožane države, ki so jih vojaški spopadi dodatno izčrpali, toda tudi tam se dogaja tranzicija in nastaja nov sloj prebivalstva s solidno kupno močjo. Zato zadnja leta v teh državah poleg tujih rastejo tudi Mercatorjevi in Tuševi centri, številna slovenska podjetja pa odpirajo svoje obrate, nekatera tudi povsem nove tovarne.

V Bosni in Hercegovini (podobno pa je tudi v Srbiji in Makedoniji) je mogoče srečati številne slovenske poslovneže »na začasnem delu v tujini«, kot sami v šali rečejo.

Tam so zato, da za slovenske lastnike kupujejo nepremičnine, iščejo prostor za gradnje in kupujejo podjetja na robu preživetja ali že globoko v rdečih številkah, ki jih je mogoče kupiti zelo poceni. Da o lobistih, ki skrbijo za pridobitev najrazličnejših dovoljenj in koncesij, ne govorimo. Poleg Slovencev so tam seveda tudi poslovneži iz številnih drugih držav, prednost naših strokovnjakov je v tem, da imajo še svežo izkušnjo iz predpristopnih pogajanj z EU.

V državah, kjer delovnih mest, razen v državnih institucijah, skoraj ni, je vsaka zaposlitev domala kot zadetek na loteriji. Zato je bila prisotnost kar dveh ministrov na nedavnem odprtju nove tovarne mesnih izdelkov Perutnine Ptuj v Brezi pri Sarajevu, kjer je delo dobilo več kot sto ljudi, še enkrat toliko pa naj bi jih zaposlili v naslednjem letu, razumljiva. Širitev proizvodnje v te države pomeni za naša podjetja tudi osvajanje trga, saj so zaradi visokih vstopnih carin naši izdelki na teh trgih v zadnjih letih postali preprosto predragi. Zato je postavitve tovarne s slovenskim znanjem in standardi, ki so jih podjetja doma že osvojila, poslovno modra poteza. Gospodarstveniki pa še zdaleč niso edini Slovenci, ki jih je mogoče srečati v teh državah. Med njimi so tudi številni strokovnjaki, ki so pri nas na noge postavljali najpomembnejše institucije po evropskem vzoru in naša podjetja pripravljali na prestrukturiranje ter na neizprosno evropsko konkurenco. Ko so nekateri čez noč doma postali nepotrebni, so svoje znanje ponudili vladam držav, ki še čakajo pred evropskimi vrati. Tako kot so k nam pred desetletjem hodili zahodni strokovnjaki, danes slovenski možje in žene na evropsko poslovno resničnost pripravljajo podjetja in institucije v državah nekdanje skupne domovine. In kot je slišati, je ta izvoz slovenskega znanja zelo uspešen.